

EEN VEEHOUDERIJ IN TRANSITIE

Boeren voor morgen!

De kennis van dierenartsen is cruciaal bij de overgang naar een meer duurzame en diervriendelijker veehouderij. Aan de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht worden studenten opgeleid om de transitie te steun en mee richting te geven. Ook onderzoek draagt eraan bij.

Jorn Vernooij van onderwijsboerderij De Tolakker leert studenten zien hoe goed bodembeheer bijdraagt aan herstel en behoud van biodiversiteit.

Het zijn spannende tijden voor de Nederlandse veehouderij. Met een knap staaltje vakmanschap en in samenwerking met de dierenartsen van onze landbouwhuisdieren, hebben onze veehouders in de afgelopen 75 jaar het veehouderijsysteem op ongekende wijze weten te optimaliseren om voedsel tegen een betaalbare prijs en met een maximale kwaliteit te kunnen produceren. Grote successen kunnen echter ook een keerzijde hebben. Het huidige veehouderijsysteem draagt direct en indirect bij aan klimaatverandering en vermindering van biodiversiteit. Dierenwelzijn is onder druk komen te staan. De Europese Unie en Nederland hebben daarom doelen geformuleerd voor de bijdrage die de landbouw moet leveren aan het reduceren van onze broeikasgasemissies. Daar komt de nitraatrichtlijn bij, een veranderend mestbeleid en de opdracht om de veehouderij diervriendelijker te maken.

Unieke expertise

Als docenten en onderzoekers van de Sustainable Ruminant Health (SRH) groep van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht willen we dit niet alleen ondersteunen, maar we willen ook mede richting geven aan de gewenste transitie. We werken op een faculteit met unieke expertise in diergezondheid en dierenwelzijn. Een faculteit die zich realiseert dat ze zelf ook moet veranderen. En dat we heel veel kunnen bereiken als we de handen ineenslaan met de verschillende actoren. Dat is wel gebleken bij het terugdringen van antibioticagebruik. Wat nodig is, is goede samenwerking met de praktijk, innovatief onderzoek en onderwijs dat diergeneeskundige talenten opleidt die de transitie

Vivian Witjes bestudeert tijdens haar promotieonderzoek de effecten van circulair veevoer op diergezondheid en welzijn van varkens en pluimvee, met behulp van innovatieve sensor technieken

mee kunnen dragen. Daar gaan we voor! We organiseren bijvoorbeeld dialogen, waarbij heel breed wordt uitgenodigd: van vertegenwoordigers van Wakker Dier tot BBB-Kamerleden. Wij geloven namelijk dat we af moeten van polarisatie en dat we alle perspectieven nodig hebben. We doen onderzoek naar belangrijke onderwerpen, variërend van klauwgezondheid, stikstofuitstoot en zoönose tot manieren om AI in te zetten om dierenwelzijn te monitoren. In ons onderwijs maken we ruimte voor duurzaamheids- en welzijnsvraagstukken.

'Living lab'

Onze eigen onderwijsboerderij zetten we hierbij in als een 'living lab'. We experimenteren met verschillende gewassen, leggen ecologische verbindingstroken aan en monitoren de effecten op biodiversiteit. We onderzoeken het welzijn van onder meer kippen en koeien. Alle masterstudenten (eerste jaar) werken gedurende vijf weken tijdens het basis-coschap landbouwhuisdieren aan een project getiteld 'Een veehouderij in transitie: wat wordt jouw rol als dierenarts?', met onze eigen boerderij als uitgangspunt. Als onderzoeksgroep ontwikkelen we momenteel

Wij geloven dat we alle perspectieven nodig hebben

een onderzoeksprogramma genaamd 'Boeren voor Morgen', waarbinnen we verder willen pionieren met veehouderijsystemen waarin het dier centraal staat en waarbij boer, burger en ecosysteem wel varen. Geïnspireerd door onze studenten en door interne en externe dialoogsessies werken we onder meer aan onderzoeklijnen rond thema's als Kalf bij Koe, gehoornde koeien, nieuwe duurzame stalsystemen en voerstrategieën.

Toonaangevend

Willen we de transformatie maken naar een duurzamere en diervriendelijker veehouderij, dan is kennis van dierenartsen onontbeerlijk. We willen helpen de kennislacunes te dichten, zodat we in ons land kunnen 'boeren voor morgen' en internationaal – ook in deze transitie – toonaangevend zijn.

Adriaan Antonis is universitair docent bij de Sustainable Ruminant Health (SRH) groep, afdeling landbouwhuisdieren, van de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht.